

Atbalsta pasākumu organizēšana

Cēsu internātpamatskola-attīstības centrs



Atbalsta pasākumi ietver

➤ dažāda veida pasākumus un metodes,

kas palīdz skolēniem ar speciālām izglītības vajadzībām pārvarēt veselības problēmu vai attīstības traucējumu radītos ierobežojumus

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, atbalsta pasākumus var izmantot izglītojamie, kuriem ir:

- pedagoģiski medicīniskās komisijas **atzinums** par speciālās izglītības programmas īstenošanu

vai

- pedagoģiski medicīniskās komisijas, logopēda, izglītības vai klīniskā psihologa **atzinums** par izglītojamā speciālajām vajadzībām

Kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu par atbalsta pasākumu izmantošanu?

- atbalsta pasākumi jāplāno tajā jomā, kurā skolēna traucējums var būt šķērslis viņa zināšanu un prasmju demonstrēšanai
- skolēnam jāsaprot izvēlēto atbalsta pasākumu jēga

Kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu par atbalsta pasākumu izmantošanu?

Lai atbalsta pasākumi mācību procesā un pārbaudes darbos atbilstu skolēna vajadzībām,

- to izvēlē piedalās mācību priekšmeta skolotāji, skolas atbalsta komanda
- par izvēlētajiem atbalsta pasākumiem informē bērna vecāki

Kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu par atbalsta pasākumu izmantošanu?

- konkrēto atbalsta pasākumu nepieciešamība jānorāda individuālajā izglītības programmas apguves plānā
- pēc kāda laika ir nepieciešams pārskatīt un izvērtēt piemērotos atbalsta pasākumus
- var rasties nepieciešamība pēc jauniem atbalsta pasākumiem

Valsts pārbaudes darbos

- var izmantot atbalsta pasākumus, kādus izglītojamais ir saņēmis izglītības programmas īstenošanas procesā
- ja izglītojamam nepieciešami kādi papildu atbalsta pasākumi, kuri nav minēti Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos, tad skola tos var ierosināt un saskaņot ar VISC
- izglītojamais var atteikties no atbalsta pasākumu piemērošanas, iesniedzot attiecīgu iesniegumu izglītības iestādes vadītājam

Pārbaudes darbos

- atbalsta pasākumi sniedz iespēju skolēnam ar speciālām vajadzībām būt līdzvērtīgā situācijā ar pārējiem pārbaudes darba kārtotājiem
- atbalsta pasākumu nolūks nodrošināt iespēju atbilstoši spējām parādīt apgūtās zināšanas un prasmes

Ieteikumi ikdienas un pārbaudes darbu veidošanā

- uzdevumu noteikumus formulē vienkārši un nepārprotami
- izvairīties no gara, sablīvēta teksta lietošanas
- neizmantojot uzdevumus, kas rakstīti rokrakstā
- tekstu un jautājumus izkārtot uz vienas lapas vai blakus atvērumā
- nelietot diagrammas, attēlus un zīmējumus, ja tie nav nepieciešami atbildes sagatavošanai
- nelietot tekstam tumšu fona toni - tas padara tekstu grūti salasāmu

Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem

- atļauts lasīt priekšā uzdevuma nosacījumus un tekstus
- drīkst izmantot palīglīdzekļus, kuri uzlabo teksta uztveri (izglītojamiem ar lasīšanas traucējumiem)
- izmanto atgādnes (matemātikas, gramatikas likumi)
- valsts pārbaudes darbos nosaka laika pagarinājumu, biežākus starpbrīžus un iespēju darbu veikt atsevišķā telpā

Atbalsta pasākumu pozitīvie aspekti

Pozitīvie aspekti:

- pareizi izvēlēti un lietoti atbalsta pasākumi mācību procesā un pārbaudes darbos nodrošina precīzu un ticamu informāciju par skolēna sniegumu
- skolēns jūtas labāk, zinot, ka viņa traucējums nebūs šķērslis, lai parādītu mācību laikā apgūtās zināšanas un prasmes
- atbalsta pasākumi var skolēna sniegumu nedaudz uzlabot
- palielinās skolēna motivācija mācīties

Negatīvie aspekti

- ja atbalsta pasākumi ir nepiemēroti vai neatbilstoši un skolēns pirmo reizi ar tiem sastopas tikai pārbaudes darba laikā, tas atsaucas uz kopējo sniegumu
- lietojot nepiemērotus atbalsta pasākumus - skolēna sniegums neatbilst viņa patiesajam zināšanu un prasmju līmenim

Atbalsta pasākuma veidi:

- iepazīšanās ar darba informāciju
- atbildes sagatavošana un sniegšana
- darba vieta
- darba laiku un darba daļu secību

Iepazīšanās ar darba informāciju

- nodrošina izglītojamam iespēju uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju iegūt:
- **audiāli** - darba uzdevumu nosacījumus, uzdevumus un atbilžu variantus atskaņo audioierakstā vai lasa priekšā,
- **vizuāli** – materiāla sagatavošana palielinātā drukā, mazāks uzdevumu skaits vienā darba lapā;
- atbalsta pasākums ir arī palīglīdzekļu izmantošana:
 - 1) lasot uzdevumu, izmanto šablonu, kas atsedz nelielu teksta daļu,
 - 2) marķieris, lai izdarītu atzīmes tekstā.

Atbildes sagatavošana un sniegšana

Uzdevumu veikšanā izmantot var arī citus līdzekļus, ne tikai papīru un pildspalvu:

- datora, planšetes izmantošana uzdevumu pildīšanā
- skolēna diktētās atbildes pierakstīšana
- atbildi sniedzot mutiski
- atbilžu rakstīšana atbilžu lapā
- lietojot konkrētas atgādnes

Atgādne ir:

Īsā, koncentrētā veidā sniegta vizuāla informācija, kas izglītojamam ar mācīšanās traucējumiem palīdz veikt uzdevumu, piemēram,:

- reizrēķina tabula, darbību secība matemātikā
- vārdšķiru pasvītrojuma paraugi dzimtajā valodā
- formulas fizikā, matemātikā, ķīmijā

Atgādņu izmantošana:

- pirms pārbaudes darba rūpīgi jāpārdomā, kādas atgādnes pielietos
- pārbaudes darbā jāizmanto tikai tās atgādnes, kuras izmantotas mācību procesā un kurās ir tikai nepieciešamā informācija
- mācību grāmata, pierakstu klade nav atgādne, pārbaudes darbā tās neizmanto

Atgādņu izmantošana:

- jāpievērš vērība, lai skolēns neizmanto nepiemērotus atbalsta pasākumus, *piemēram, reizināšanas tabulas kā atgādnis izmantošana skolēnam, kurš reizināšanas tabulu jau ir iemācījies*, jo tas
 - mazinās skolēna motivāciju pēc sasniegumiem
 - var traucēt orientēties citās, viņam nepieciešamās atgādnēs

Atgādnes paraugs

Atgādne matemātikā 1.klasē

Atslēgas vārdi teksta uzdevumos	Darbība
Par tik vairāk	+
Par tik mazāk	-
Cik kopā? Cik pavisam?	+
Par cik vairāk vai mazāk?	-

Atgādnes paraugs

Atgādne latviešu valodā 4.klasē

Lietvārdu locīšana	
Nominatīvs	Kas?
Ģenitīvs	Kā?
Datīvs	Kam?
Akuzatīvs	Ko?
Instrumentālis	Ar ko?
Lokatīvs	Kur?
Vokatīvs	-

Skolēnu veidotās atgādnes



Metodiskie materiāli no VISC

www.visc.gov.lv:

➤ Speciālā izglītība:

- VISC izstrādātie metodiskie materiāli
- ESF projekta «*Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide*» sagatavotie metodiskie materiāli - Interaktīvie materiāli


<https://talakizglitiba.visc.gov.lv/spec/course/view.php?id=10>

Skolēna darba vieta:

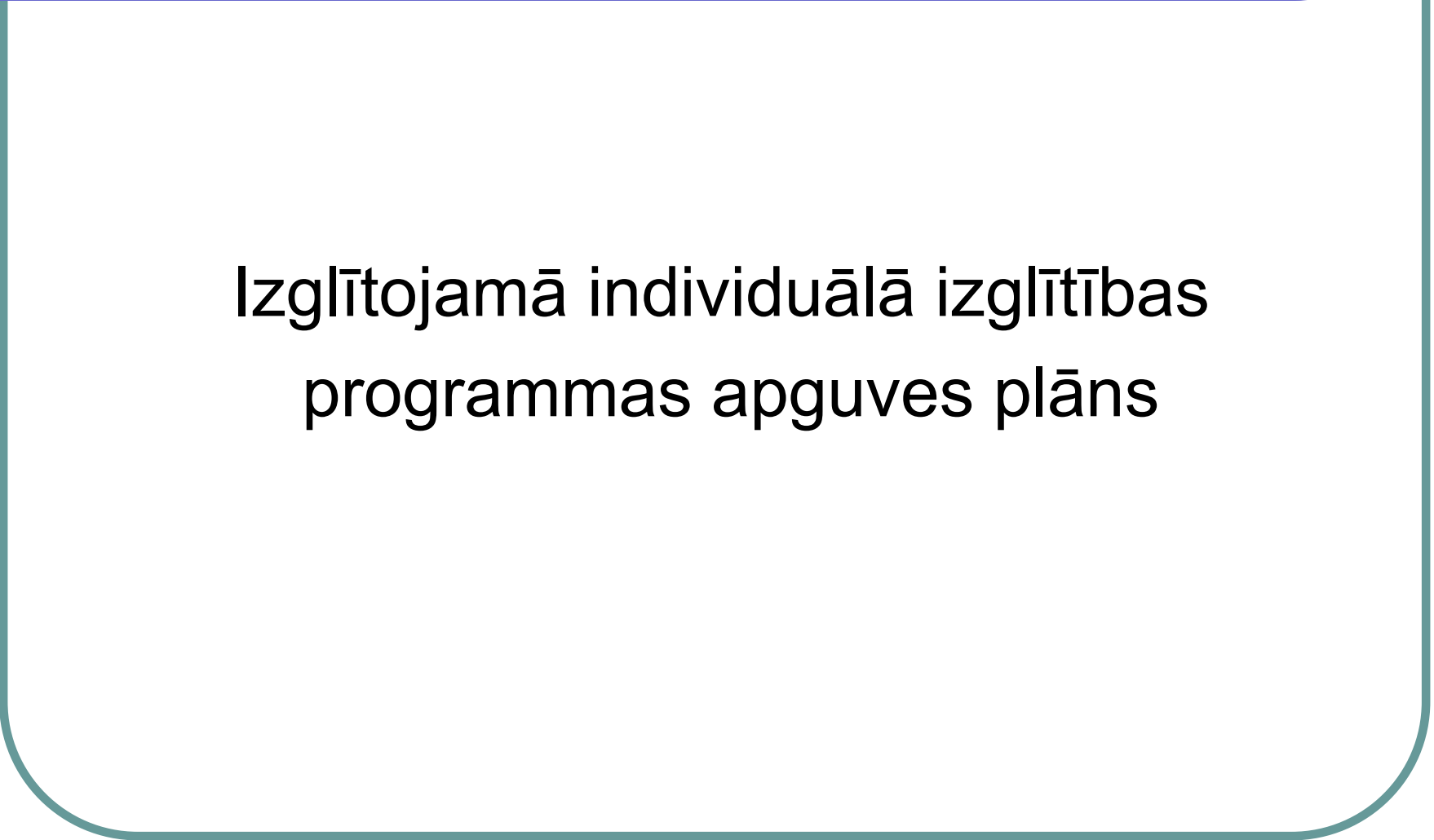
- darbu veikt atsevišķā telpā individuāli vai nelielā grupā
- darbu veikt telpā ar labu skaņas izolāciju
- telpā nav liekas vizuālās informācijas, kas varētu novērst skolēna uzmanību
- lai nebūtu citu blakus stimulu un traucēkļu

Darba laiks un darba daļu secība, apjoms

- pārtraukumi, papildu laiks vai pārbaudes darba pagarinājums divu dienu ietvaros
- secīga darba uzdevumu došana (sadalīt pa uzdevumiem, nedot uzreiz visu darba lapu), dot instrukcijas pa soļiem
- izmaiņas veicamā darba daļu secībā, piemēram, lai skolēnam, kurš ātri nogurst, būtu iespējams grūtāko pārbaudes darba daļu kārtot vispirms
- iespējama darba apjoma samazināšana



Izglītojamā individuālā izglītības
programmas apguves plāns



Individuālā izglītības programmas apguves plāna izveides uzdevumi:

- sniegt atbalstu un palīdzēt apgūt mācību saturu ikvienam izglītojamam, kuram tas ir nepieciešams
- noteikt izglītojamam piemērotus un reāli sasniedzamus mērķus un uzdevumus
- veicināt vecāku, pedagogu un speciālistu sadarbību kopēja mērķa sasniegšanai
- izvērtēt mācību saturu, metodes, līdzekļus un izglītojamā mācību sasniegumu attīstības dinamiku noteiktā laika posmā

Individuālais izglītības programmas apguves plāns nepieciešams:

- ja ir VPMK vai pašvaldības PMK **atzinums** par speciālās izglītības programmas nepieciešamību vai atbalsta pasākumiem mācību procesā
- ja psihologs vai logopēds ir diagnosticējis speciālās vajadzības
- pedagogs sadarbībā ar iestādes atbalsta komandu vai administrāciju izglītojamam konstatējusi atbalsta pasākumu nepieciešamību

Individuālā izglītības programmas apguves plāna īstenošanas nosacījumi:

- **iemācīt un nostiprināt pamatiemaņas** (lasīšanu, rakstīšanu, rēķināšanu)
- **pielāgot mācību saturu bērnam** (sagatavot vienkāršāku materiālu, samazināt vai atņemt informāciju)
- **palīdzēt apgūt piemērotus mācīšanās paņēmienus** (organizēt savu darbu un laiku, apgūt efektīvus mācīšanās paņēmienus un metodes, kā uzlabot iegaumēšanu)
- **attīstīt sociālās prasmes un darba iemaņas** (kā risināt problēmas, pieņemt lēmumus, lūgt palīdzību)

Sadarbībā ar vecākiem svarīgi:

- izzināt vecāku vēlmes saistībā ar bērna izglītošanu
- pārrunāt izglītojamā stiprās un vājās puses
- vienoties ar vecākiem, kā sniegt atbalstu bērnam:
 - kopīgi mācoties mājās
 - strukturēt dienas režīmu
 - palīdzēt bērnam realizēt viņa spējas un talantus
 - sekmēt pozitīva pašvērtējuma veidošanos
- vienoties par saziņas veidu
- izrunāt sasniegtos rezultātus, vienoties par turpmāk veicamām darbībām

Paldies par uzmanību!

Vineta Bērziņa

direktora vietniece izglītības jomā

e - pasts vinetacsip@gmail.com

www.csip.lv